

Sygn. akt III AUa 429/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSA Romana Mrotek (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2012 r. w Szczecinie

sprawy H. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W..

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 marca 2012 r. sygn. akt VI U 1700/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 429/12

UZASADNIENIE

H. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 28 listopada 2011 r. odmawiającej mu prawa do emerytury w związku z pracą w warunkach szczególnych. Podniósł, że w jego ocenie wykazał cały wymagany okres pracy w warunkach szczególnych przedłożonymi do akt dokumentami w postaci świadectw pracy, nadto zawnioskował o przesłuchanie świadków z którymi pracował.

Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania, ponieważ ubezpieczony nie tylko nie wykazał okresu pracy w warunkach szczególnych, ale również jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 23 marca 2012 r. oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że H. S. urodził się 26 października 1951 r., wniosek o emeryturę złożył w dniu 2 listopada 2011 r. i jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Kierując się treścią art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie nie jest słuszne. Zgodnie ze wskazaną regulacją warunkiem koniecznym do ustalenia prawa do emerytury jest nie przystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W sprawie tej było zaś poza sporem, że ubezpieczony w dacie wydania decyzji przez organ rentowy, jak i w momencie orzekania przez sąd był członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Okoliczność ta powoduje, że ubezpieczony nie spełnia przynajmniej jednej przesłanki warunkującej nabycie prawa do emerytury. Wobec tego zdaniem Sądu I instancji niecelowe było badanie czy ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach przez okres 15 lat przed dniem 1 stycznia 1999 r. Nawet bowiem ustalenie, że ubezpieczony prace w szczególnych warunkach wykonywał nie mogłoby to zmienić zaskarżonej decyzji. Z tych przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

Ubezpieczony złożył apelację od powyższego wyroku, podnosząc że jest dla niego niekorzystny, ponieważ pracował w warunkach szczególnych. W związku z tym domagał się uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego nie jest zasadna. Twierdzenia apelującego nie mogły wywrzeć zamierzonego skutku w postaci uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy są prawidłowe i kompletne w kontekście oceny legalności zaskarżonej decyzji, a wyprowadzone z nich wnioski nie budzą zastrzeżeń. Ustalenia te Sąd Odwoławczy podziela i przyjmuje za własne.

Uprawnienia ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze reguluje art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 09.153.1227). Zgodnie z brzmieniem art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej tym właśnie ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynika, że tak w dacie składania wniosku o emeryturę (w dniu 2 listopada 2011 r.), jak i w dacie wydania zaskarżonej decyzji (28 listopada 2011 r.), a nawet w dacie wyrokowania przez Sąd Okręgowy (23 marca 2011 r.) H. S. był członkiem otwartego funduszu emerytalnego (...) i dotychczas nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na tym funduszu na dochody budżetu państwa. Z tego już powodu w dacie zaskarżonej decyzji nie przysługiwało ubezpieczonemu prawo do emerytury. Założenie takie jest też spójne z treścią art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, że prawo do świadczenia faktycznie przysługuje od następnego dnia po spełnieniu przez ubezpieczonego wszystkich przesłanek.

Aktualnie nie było więc potrzeby analizowania spornych okresów pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, bowiem niezależnie od wykazania 15 lat pracy w takich warunkach, H. S. nie mógłby uzyskać prawa do emerytury wobec nie spełnienia omówionej wyżej przesłanki (przekazania środków zgromadzonych w na otwartym funduszu emerytalnym do budżetu państwa). Sąd Apelacyjny nadmienia, że spełnienie tego warunku wymaga wyłącznie

zakreślenia przez ubezpieczonego przy składaniu kolejnego wniosku o emeryturę odpowiedniej rubryki we wniosku (tj. część II pkt 3.).

Dla porządku zaakcentować wypada, że postępowanie przed organem rentowym jest postępowaniem administracyjnym, które zostaje zakończone decyzją, a odwołanie od tej decyzji inicjuje już postępowanie sądowe toczące się zgodnie z procedurą cywilną jako sądowe postępowanie odrębne w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Decyzja zapada po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, którego przedmiotem i celem jest ustalenie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego lub ich wysokości. Ubezpieczony przedstawia w nim wszelkie okoliczności wiążące się z warunkami stawianymi przez ustawę dla przyznania lub ustalenia wysokości świadczeń. W późniejszym postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z systemem orzekania w sprawach z tego zakresu, Sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji. Sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego, w związku z czym nie ustala prawa do świadczeń i choć samodzielnie oraz we własnym zakresie rozstrzyga wszelkie kwestie związane z prawem lub wysokością świadczenia objętego decyzją, to jego rozstrzygnięcie odnosi się do zaskarżonej decyzji (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego sąd pierwszej instancji kontroluje jej zgodność z prawem, a sąd drugiej instancji – prawidłowość rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji w odniesieniu do stanu rzeczy (faktycznego i prawnego) istniejącego w chwili wydania przez organ rentowy decyzji. O zasadności rozstrzygnięcia organu decydują zatem okoliczności istniejące w chwili wydania decyzji, natomiast postępowanie sądowe ma charakter odwoławczy, sprawdzający i weryfikujący. Z istoty spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych wynika, że nowe okoliczności ujawnione lub powstałe po wydaniu decyzji organu rentowego uzasadniają wystąpienie z nowym wnioskiem o rozpoznanie sprawy, co skutkować winno kolejną decyzją organu rentowego, która następnie może zostać poddana weryfikacji przez Sąd. W zgodzie z powyższym, nic nie stoi na przeszkodzie, aby ubezpieczony wystąpił z nowym wnioskiem o emeryturę. W przypadku wykazania przesłanki nie pozostawiania w stosunku pracy oraz przekazania środków z OFE na dochody budżetu państwa, analizie organu, a następnie ewentualnie sądu poddane zostaną pozostałe warunki prawa do emerytury, tj. okresy pracy w warunkach szczególnych. Obecnie taka ocena pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie i jawi się jako przedwczesna.

W zgodzie z powyższą argumentacją Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.